

فصل هفتم

رعد و برق

رعد و برق

رعد و برق نوعی تخلیه الکتریکی است که در اثر انتقال الکتریسته ساکن بین دو ابر یا بین ابر و زمین ایجاد می‌شود و همین تخلیه الکتریکی است که نور و صدای شدیدی تولید می‌کند. مصدومین بواسطه برخورد صاعقه ممکن است دچار اختلالات عصبی (کاهش سطح هوشیاری، فراموشی، تشنج، سوزن سوزن یا گزگز شدن انتهای دست و پا، لکنت زبان، خونریزی‌های مغزی و اغما)، اختلالات قلبی - عروقی (نامنظم شدن ضربان قلب و افزایش فشار خون شدید) و سوختگی شدید شوند.

اقدامات قبل از وقوع رعد و برق

- درختان و شاخه‌های پوسیده و خشکی که در طول یک توفان احتمال سقوط دارند و ممکن است باعث ایجاد خسارات مالی و جانی شوند را قطع کنید.
- بعد از دیدن رعد و برق تا شنیدن غرش آسمان حداکثر تا عدد ۳۰ می‌توانید بشمرید و به داخل ساختمان بروید و تا ۳۰ دقیقه بعد از شنیدن صدای آخرین غرش نیز داخل خانه بمانید.
- از درب و پنجره و بخاری دیواری، شومیز و دیگر هادی‌های الکتریسیته دور شوید.
- به منظور جلوگیری از خطر آتش‌سوزی ناشی از صاعقه نسبت به نصب برق‌گیر در ساختمان‌های بلند اقدام کنید.

- اشیای بیرون خانه که ممکن است به اطراف پرتاب شده و باعث ایجاد صدمه شوند را در محل مناسب قرار دهید.
- پشت‌دري‌ها و درهای بیرونی را چفت کنید، سایبان‌ها و پرده‌ها را بکشید.
- برای کسب خبر از مقامات محلی از رادیو باتری خور ترانزیستوری استفاده کنید.
- از قرارگرفتن در مجاورت برق‌گیرهای طبیعی مثل درختان بلند و تنها در فضای باز خودداری کنید.
- از قرارگرفتن در ارتفاعات، بالای تپه‌ها، و سطح مراتع، ساحل و ماندن روی یک قایق شناور پرهیز کنید.

اقدامات حین وقوع رعد و برق

- فعالیت‌های بیرون خانه را متوقف کنید.
- در زمان وقوع رعد و برق از منزل خارج نشوید.
- در صورتی که در اتومبیل هستید در محل مطمئن توقف کنید، موتور را خاموش کنید و آنتن ماشین را پائین بکشید.
- داخل ساختمان و یا خودروی سقف‌دار بمانید. بدنه فولادی یک خودروی سقف‌دار به شرطی که فلز آن را لمس نکنید از شما بخوبی محافظت می‌کند.
- از درختان، تپه‌ها، دیرک‌ها، سیم برق هوایی، لوله‌های فلزی و آب دور شوید.

- اگر در حال شناکردن هستید فوراً از آب بیرون بیایید و یا اگر روی قایق هستید سریعاً به سمت ساحل برگردید.
- هنگام صاعقه می‌توانید، به داخل ساختمان یا ایستگاه ترن زیرزمینی و مترو بروید.
- از رفتن به حمام و دوش گرفتن بپرهیزید چون ممکن است لوازم حمام باعث انتقال جریان الکتریسته شوند.
- تنها در مواقع اورژانسی آنهم در صورت امکان از تلفن بی‌سیم استفاده کنید.
- دوشاخه تمام وسایل برقی مثل رایانه را از برق خارج کنید. هواکش را خاموش کنید. جریان به خاطر داشته باشید برق ناشی از رعد و برق می‌تواند باعث بروز صدمات جدی شود.
- از قرارگرفتن در آلونک یا ساختمان‌های تک و منفرد در فضای باز خودداری کنید.
- از نزدیک شدن به هر وسیله فلزی مثل تراکتور، تجهیزات کشاورزی، موتورسیکلت و دوچرخه پرهیز کنید.

در محوطه جنگل: سرپناهی در کنار درختان کوتاه و تنومند بیابید و هرگز زیر درختان بلند نروید.

در فضای باز: در صورت امکان به حالت خمیده در دره‌های تنگ و عمیق پناه بگیرید. مراقب سیل‌های ناگهانی باشید.

به یاد داشته باشید که چنانچه در هنگام رعد و برق موهایتان سیخ شد، نشانه نزدیکی برخورد جریان رعدوبرق است، بصورت چمباتمه روی زمین بنشینید. دست‌ها را روی گوش‌ها و سر را بین زانوها قرار دهید. تماس خود را با زمین به حداقل برسانید. به هیچ وجه روی زمین دراز نکشید.

اقدامات بعد از وقوع رعد و برق

- در صورت نیاز به کمک با اورژانس (۱۱۵)، آتش‌نشانی (۱۲۵) و یا سایر سازمان‌های امدادی تماس بگیرید.
- در صورت مواجهه با فرد مصدوم، فوراً وضعیت تنفس و نبض وی را کنترل کنید در صورت قطع تنفس، سریعاً تنفس مصنوعی به او دهید و در صورت عدم لمس نبض کاروتید در مصدوم، احیای قلبی - ریوی را انجام دهید. محل ورود و خروج جریان الکتریسیته را برای یافتن علائم سوختگی بررسی و پانسمان کنید. همچنین آسیب‌های وارده به سیستم عصبی، شکستگی استخوان‌ها و ازدست‌دادن بینایی و شنوایی در مصدوم را بررسی نمایید.